

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

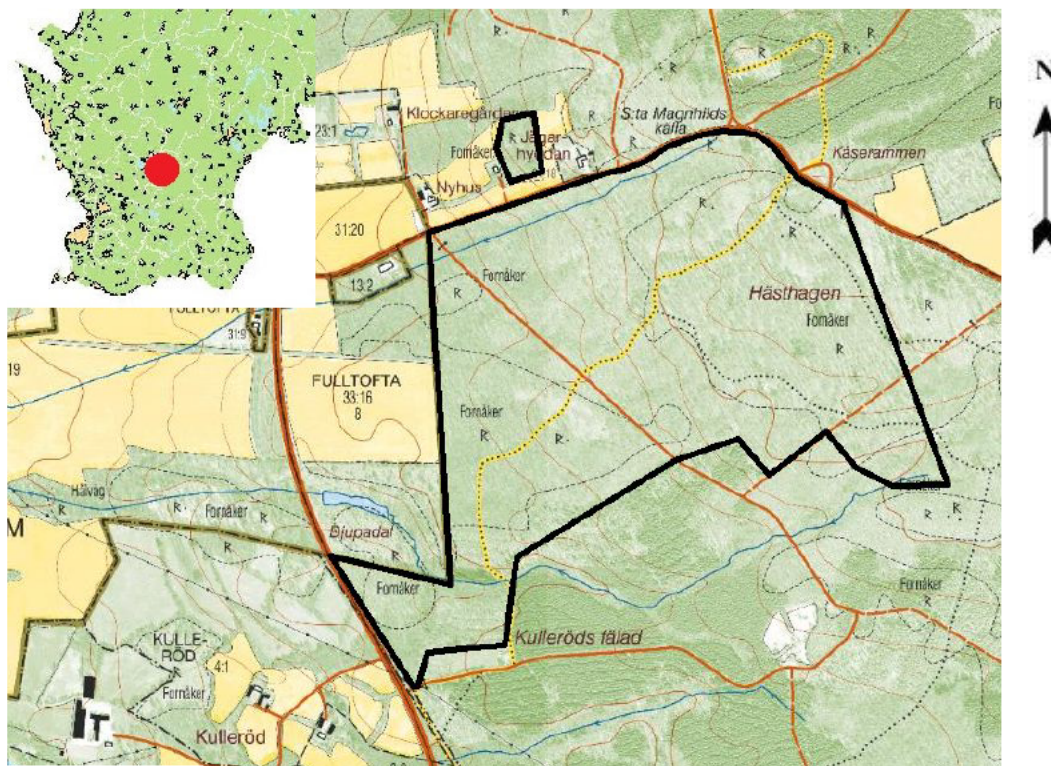
Beslut om bildande av naturreservatet Östra Fulltofta i Hörby kommun, Skåne län

Beslut

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar länsstyrelsen det område som avgränsats på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat.

För att trygga syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken.

Med stöd av 3 § Förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, (bilaga 3).

Skala 1:10 000

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Beslut NR Östra Fulltofta.docx

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Bankgiro	E-post	www
205 15 Malmö	Kungsgatan 13	010-224 10 00 vx	010-224 11 00	102-2847	skane@lansstyrelsen.se	www.lansstyrelsen.se/skane
291 86 Kristianstad	Ö Boulevarden 62 A					

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Östra Fulltofta
Kommun	Hörby
Natura 2000 ID	SE 0430166
Dos id	1024737
Gränser	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Fastigheter	Del av Fulltofta 31:16, Hörby kommun
Markägare	Stiftelsen Skånska Landskap
Läge	Cirka 3 km norr om Hörby
Kartblad	Ekonomiska kartan: 2D9C
Koordinater	X 415170, Y 6193180 (SWEREF 99)
Naturgeografisk region	Nr 6, Skånes sediment och horstområde
Vattenförekomst	-
Inskrivna nyttjanderätter	Uppgifter finns i akten
Gemensamhetsanläggningar	Uppgifter finns i akten
Areal	76 hektar
Förvaltare	Stiftelsen Skånska Landskap

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets ädellövskog och andra ingående naturmiljöer med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och i förekommande fall restaureras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla lundfloran,
- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Initialt aktivt öka mängden död och döende lövved,
- Ej transportera ut lövved,
- Tillse att det inte förekommer gran inom området,
- Bevara och utveckla områdets lövsumpskogar,
- Lägga igen avvattande diken,

- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art,
- Inplantera för området lämpliga rödlistade arter, i synnerhet arter kopplade till ädellövskog,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Undvika markskador,
- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom att underhålla leder,

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

Föreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, spränga, borra, schakta, muddra, rensa, dika, fylla ut eller annan markberedning,
2. uppföra ny byggnad, mast, jakttorn, luftledning, vindkraftverk eller annan anläggning,
3. plantera eller så buskar och träd,
4. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,
5. åstadkomma körskador,
6. uttransportera lövved,
7. använda kemiska bekämpningsmedel,
8. stödutfodra jaktbart vilt.

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom reservatet

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. uppsättning och underhåll av informationstavlor,
3. fällning eller ringbarkning av träd, enligt bilaga 2,
4. plantera eller så buskar och träd, enligt bilaga 2,
5. igenläggning eller återmeandring av diken, enligt bilaga 2,
6. borttagande av främmande arter,
7. inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
8. utförande av åtgärder för, av Länsstyrelsen, utpekade arter,
9. utförande och underhåll av anläggningar och anordningar för allmänhetens tillgänglighet,
10. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. skada fast naturföremål eller ytbildning,
2. medföra hund eller annat husdjur som ej hålls i koppel,
3. gräva upp eller på annat sätt skada växter (inklusive mossor), lavar eller vedlevande svampar,
4. göra upp eld annat än i av förvaltaren iordningställda eldstäder,
5. avsiktligt bryta sönder eller insamla och bortföra död ved,

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd

6. samla in ryggradslösa djur, t.ex. skalbaggar eller mollusker. Enstaka exemplar får dock samlas in under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna och att fällor inte används,

Slutligen är det förbjudet att utan förvaltarens tillstånd

7. anbringa tavla, skylt, snitsel, inskrift, affisch eller därmed jämförlig anordning,
8. utplacera främmande föremål (tex geocachar eller dylikt).

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som Länsstyrelsen utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel och som framgår av föreskrifter B1-10.

- normalt underhåll av befintliga vägar eller nedtagning av för allmänheten farliga träd (längs med väg, led, rastplats etc).
- underhåll av lagakraftvunna dikningsföretag och vattendomar.
- drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar, transformatorstation, master och anläggningar tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete, som kan påverka mark- eller vegetation, ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts.
- drift och underhåll av befintlig avloppsanläggning tillhörande fastigheten Fulltofta 31:18. Inför utförande av arbete, som kan påverka mark- eller vegetation, ska samråd ske med länsstyrelsen.

För föreskrifterna gäller vidare följande undantag:

- A2 gäller ej tillfälliga mobila jaktorn som sätts upp inför jaktsäsong och som tas ned efter avslutad jaktsäsong,
- A2 och A4 i samband med iordningsställande av nya vandringsleder och rastplatser inom området,
- A4 gäller ej flytt av fallet eller fällt träd från eller i anslutning av led med utläggning på annan plats i naturreservatet,
- A4 gäller ej förvaltarens avverkning och uttransport av gran eller annat förekommande främmande barrträd,
- A6 gäller ej, efter samråd med länsstyrelsen, utläggning av enstaka stammar lövved i andra naturreservat med ädellövskog.
- C2 och C7 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagsstiftningens bestämmelser.
- C3 gäller ej för insamling av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till Artportalen.

Föreskrifterna gäller ej tjänstemän från Länsstyrelsen i samband med tillsyns- och förvaltningsuppdrag.

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Landskapet ligger i sluttningszonen ner mot Ringsjön. Området är helt bevuxet med ädellövskog, företrädesvis bokskog. Berggrunden i nordvästra hörnet (ädellövsumpskogen) består av sandsten från äldre jura-perioden. Resterande del består av gnejsgranit. Jordarten består i huvudsak av sandig morän. Ett mindre område med mossetorv. Utmed den södra bäcken finns ett älvsediment bestående av ler-siltpartiklar. I nordöstra delen finns en källa (St:a Magnhills källa).

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Åren 1770-1772 gick Fulltofta genom storskiftet. På kartan ifrån 1773 framgår att området var inägomark som nästan helt dominerades av ängsmark, dock träd- och skogsbevuxen sådan, främst med ek, al och hassel. Uppe i nordöstra hörnet fanns en kalvhage. Vångagärdet (som delade inägomarken och utmarken) gick längs den södra bäcken. Utmarken beskrevs som stenig fäladsmark med en och björk.

På den häradsekonomska kartan från år 1910-15 utgörs i princip hela området av ädellövskog. Längs med bäckarna förekommer sumpskog. Längst ner i söder utmed riksvägen fanns insprängda åkrar, emellan ekförekomsterna.

I nordöstra hörnet finns även en källa St:a Magnhilds källa. Magnhild var en from kvinna från bygden, som var känd för sin barmhärtighet mot föräldralösa barn, fattiga och sjuka. Av okänd anledning blev Magnhild mördad av sin sonhustru år 1215. Liket föll under transport från Åspinge till Fulltofta av vagnen, varvid källan sprang upp. Hon blev därefter helgonförklarad av ärkebiskop Andreas Sunesen.

Stora delar av området består av fossil åkermark med röjningsrösen från bronsålder-nyare tid. Minst två rösen utgörandes gravar från bronsåldern och två stensättningar också dessa gravar från brons-järnåldern finns i området.

Biologiska bevarandevärden

Hela området utgörs av skogsmark, varav merparten är ädellövskog. De äldsta bokarna är troligen kring 250 år gamla, merparten är dock 135-80 år. Tillväxten per år har bedömts till 5,9 m³/sk per hektar. Mot bakgrund av den historiska markanvändningen har troligen i princip samtliga ekar huggits bort under slutet av 1800-talet för att användas till bränsle. Mängden död ved är ännu så länge mycket begränsad. Möjligheterna att snabbt få fram död grov ved är mycket goda, vilket snabbt skulle medföra att den biologiska mångfalden skulle kunna öka i området. Ringsjöområdet är ett av de värdefullaste områdena i södra Sverige avseende vedlevande skalbaggar. I närområdet finns cirka 30 rödlistade vedlevande skalbaggar. I området finns bl.a. större hackspett och skogsduva. Fältskiktet består bl.a. vitsippa, långsvingel, blåsippa, lungört och vårlök. Lavfloran på bokarna är rik

och här finns de rödlistade arterna stiftklotterlav (VU) och bokvårtlav (NT). De ekar som finns kvar från den tidigare markanvändningen står längs med vägen till Hästäng. Dessa är i stort behov av framröjning. Här finns också en del död ved i form av bl.a. lågor och torrakor. Några av träden är mycket grova och gamla, ca 250 år. Arter som ekbräken, skogsnycklar, tvåblad, ormbär, Sankte Pers nycklar och grönvit nattviol, storrams och kransrams växer här. Här finns lavarna som grå skärelav (NT) och bokvårtslav (NT).

I området finns även en mindre ädellövsumpskog som framförallt består av död och döende ask (VU). Buskskiktet är mycket rikt med hägg, skogskornell och brakved. I detta område växer arter som vätteros, gulsippa, skogsbingel, älgört, kärrbräken, humleblomster, sumpviol, skärmstarr och strandlysing.

Friluftsvärden

Området nyttjas mycket frekvent och ingår i Stiftelsen Skånska Landskaps betydligt större rekreatiomsområde Fulltofta. I område finns flera leder.

Skäl för beslut

Enligt 7 kap 4 § miljöbalken (MB) får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet.

Ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat.

Enligt 7 kap 5 § MB skall skälen i ett beslut om att bilda naturreservat anges. I beslutet skall också anges de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet, såsom förbud mot bebyggelse, uppförande av stängsel, upplag, schaktning, täkt, uppodling, dikning, plantering, avverkning, jakt, fiske och användning av bekämpningsmedel. En inskränkning får innebära att tillträde till området förbjuds under hela eller delar av året.

Om det senare visar sig finnas nya skäl eller behövas ytterligare inskränkningar för att uppnå syftet med skyddet, får länsstyrelsen eller kommunen meddela beslut om detta.

Enligt 7 kap 6 § MB får länsstyrelsen eller kommunen, om det behövs för att tillgodose syftet med ett naturreservat, förplikta ägare och innehavare av särskild

rätt till fastighet att tåla sådana intrång som att det inom området

1. anläggs vägar, parkeringsplatser, vandringsleder, raststugor, tältplatser, badplatser, sanitära inrättningar eller liknande anordningar,
2. bereds tillträde till mark för allmänheten där allmänheten annars inte har rätt att vistas,
3. utförs gallring, röjning, slåtter, plantering, betesdrift, avspärning eller liknande åtgärder, eller
4. genomförs undersökningar av djur- och växtarter samt av mark- och vattenförhållanden.

Enligt 7 kap 30 § MB regleras föreskrifter om rätten att färdas och vistas inom ett område som skyddas enligt detta kapitel och om ordningen i övrigt inom området. Sådana föreskrifter får meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, om det behövs för att tillgodose syftet med skyddet. I de fall kommunen beslutar om skydd av ett område får den meddela sådana föreskrifter.

Länsstyrelsens bedömning

Det föreslagna naturreservatet har mycket höga naturvärden och har potential att få ännu högre. Det föreslagna naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårds- och friluftslivssynpunkt avseende internationell, nationell, regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Natura 2000 SCI område:** Området utgör 75 hektar av ett 128 hektar stort natura2000 område som både innehåller ädellövskog och odlingslandskap. Inom området utgör naturtyperna främst bokskog av örtriktyp, bokskog av fryletyp och ek-avenbokskog av buskstjärnetyp. Anledningen till att naturreservatet enbart omfattar delar av Natura 2000 området är att Naturvårdsverket.
 - **Riksintresse enligt 3 kap 6 § MB kulturmiljölagen:** Stora delar av det norra området ingår i ett större område som utgör riksintresse enligt kulturmiljölagen, värdekriterierna utgör ett kuperat slotts- och odlingslandskap med förhistorisk kontinuitet och omfattande allé, väg och hägnadssystem kring godsens Fulltofta och Ousbyholm vars stordrift har präglat landskapets utveckling.
 - **Riksintresse enligt 3 kap 6 § MB naturvård:** Området angränsar i väster till riksintresse för naturvärden (N34 delområde f, Fulltofta). Odlingslandskap vid Häggenäs och Fulltofta. Hagmarker med gamla ekar och stengärdesgårdar vittnar om äldre kulturlandskap.
 - **Angränsande naturreservat:** Området angränsar till naturreservatet Fulltofta ett område som är 971 hektar stort, varav 385 hektar land. Naturvärdena består främst av odlingslandskap med bl.a. gamla ekar, ädellövskog och lövsumpskog.
- Skogsstrategin:** Området utgör en värdekärna Fulltofta, i värde trakt nr 6

Ringsjöbygden.

- **Länets naturvårdsprogram:** Området ingår i ett större område som utpekats för sin terrängform (landskapet söder och öster om Ringsjön) samt angränsar i väster ett större område som utpekats som ett klass 1 område (högsta naturvärde) i länets naturvårdsprogram.
- **Hotade arter:** Inom området finns de hotade lavarna bokvårtlav *Pyrenula nitida* (NT) och rosa lundlav *Bacidia rosella* (NT).
- **Värdefullt område för vedlevande skalbaggar:** Ringsjöområdet är ett av de värdefullaste områdena i södra sverige avseende vedlevande skalbaggar. I närområdet finns cirka 30 rödlistade vedlevande skalbaggar.
- **Biotopskydd:** I nordöst ingår ett biotopskydd (2007:647) på 1,2 hektar bestående av ädelnaturskog.
- **Nyckelbiotoper:** Skogsstyrelsen har i området utpekat två nyckelbiotoper, dels längs med vägen till Hästäng, ädellövträd (rest från det tidigare ängsbrukjet 2,2 hektar stort, rikligt med grova träd, värdefull kärlväxtflora) dels i väster i anslutning till riksväg 13 ädellövskog 3,1 hektar, med rikligt med grova träd, värdefull kärlväxtflora och värdefull lägre fauna.
- **Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas:** röd glada, *Milvus milvus* (A074) troligen häckande och födosökande.
- **Dikningsföretag:** Det förekommer inga registrerade dikningsföretag inom området.
- **Fornlämningar:** Stora delar av området består av fossil åkermark med röjningsrösen från bronsålder-nyare tid. Minst två rösen utgörandes gravar från bronsåldern och två stensättningar också dessa gravar från brons-järnåldern finns i området. I området finns även en källa, St:a Magnhilds källa.

Ett permanent skydd av Östra Fulltofta som naturreservat medför ett bidrag till uppfyllande av miljömålen levande skogar och ett rikt växt- och djurliv.

Av ovan redovisade skäl och med syfte att bevara biologisk mångfald, skydda, vårda, återställa och nyskapa värdefulla naturmiljöer, tillgodose behov av områden för friluftsliv samt återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter bör Östra Fulltofta avsättas som naturreservat.

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör den bedömningen att ordningsföreskrifterna inom naturreservatet är av så begränsad omfattning att det inte innebär något allvarligt försvårande av områdets utnyttjande i enlighet med vad som annars gäller enligt allemansrätten.

Länsstyrelsen har bemött inkomna yttranden och synpunkter (bilaga 4) och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt fastställa en skötselplan.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

C-föreskrifterna gäller omedelbart, även om de överklagas.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att föreskrifterna under C gäller oberoende av om beslutet överklagas samt att även andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna gäller för området, exempelvis:

- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen.
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- Kulturmiljölagen m.m. (SFS 1988:950) med krav på tillstånd för att rubba, ta bort, gräva ut, täcka över eller genom bebyggelse, plantering eller på annat sätt ändra eller skada en fornlämning,
- 15 kap 31 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala och kommunala ordningsföreskrifter.

Ärendets handläggning

Fråga om bildande av naturreservat har aktualiserats i samband med inkommen avverkningsanmälan avseende delar av området år 2007.

Intrångsersättning har utbetalts till markägaren år 2015.

Ärendet har remitterats. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden finns i bilaga 4.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 4.

Förvaltning

Stiftelsen Skånska Landskap är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med länsstyrelsen, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Vid revidering av skötselplan som medför ökade skötselkostnader för förvaltaren ska förhandling och ny överenskommelse med avseende på kostnadsansvar ske.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling samt i ortstidning enligt 27§ förordningen om områdesskydd. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Miljödepartementet, se bilaga 6.

Detta beslut har fattats av miljödirektör Annelie Johansson, I den slutliga handläggningen har även deltagit, naturvårdsdirektör Per-Magnus Åhrén, biträdande enhetschef enheten för samhällsplanering Petter Eiring, länsassessor Ann Westerdahl och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Annelie Johansson

Johan Johnmark

Bilagor

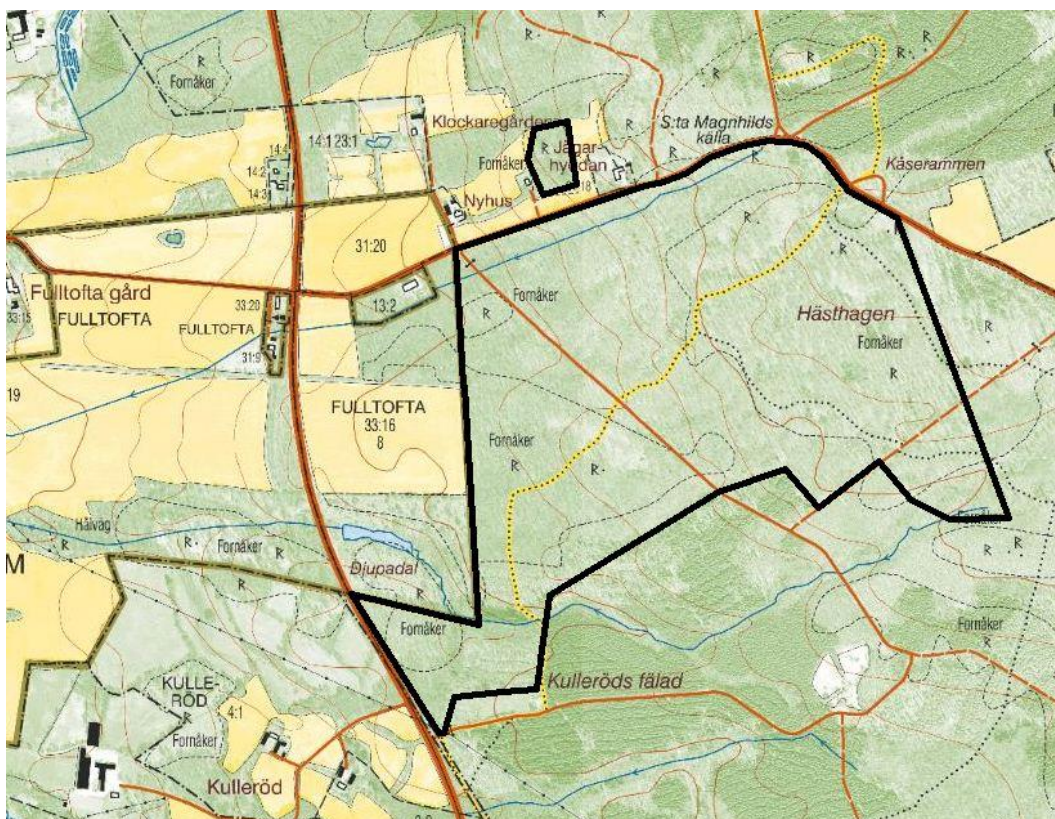
1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Skötselplan
4. Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötanden
5. Sändlista
6. Hur man överklagar

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 20 januari 2016 om bildande av Naturreservatet Östra Fulltofta i Hörby kommun.

Naturreservatet är utmärkt med svart heldragen linje på kartan. Skala 1:10 000

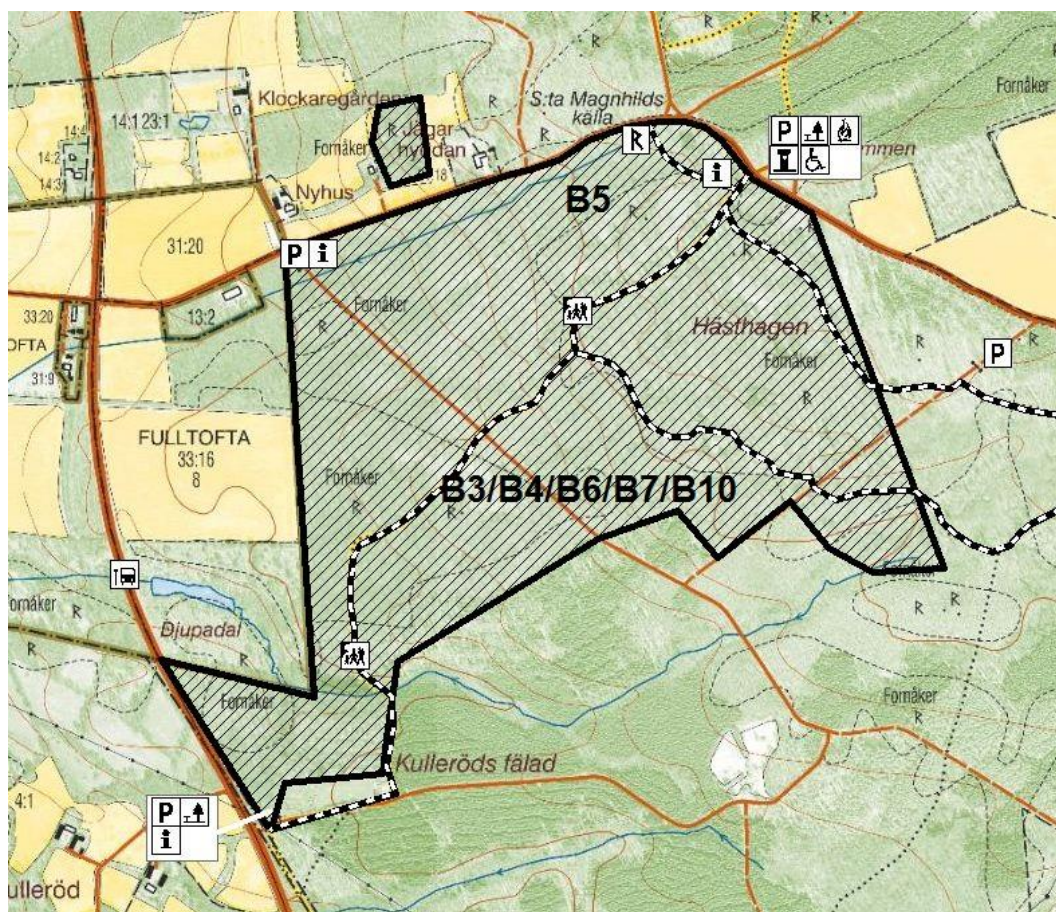
Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala cirka 1:100 000

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Bilaga 2 Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 5 och 6 §§ miljöbalken om markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet samt skyldighet att tåla visst intrång.

Tillhör beslut den 20 januari 2016 om bildande av Naturreservatet Östra Fulltofta i Hörby kommun.

Område B3 gäller föreskrift B3, osv
B5 gäller blåmarkerat dike
B9 gäller anordningar och leder

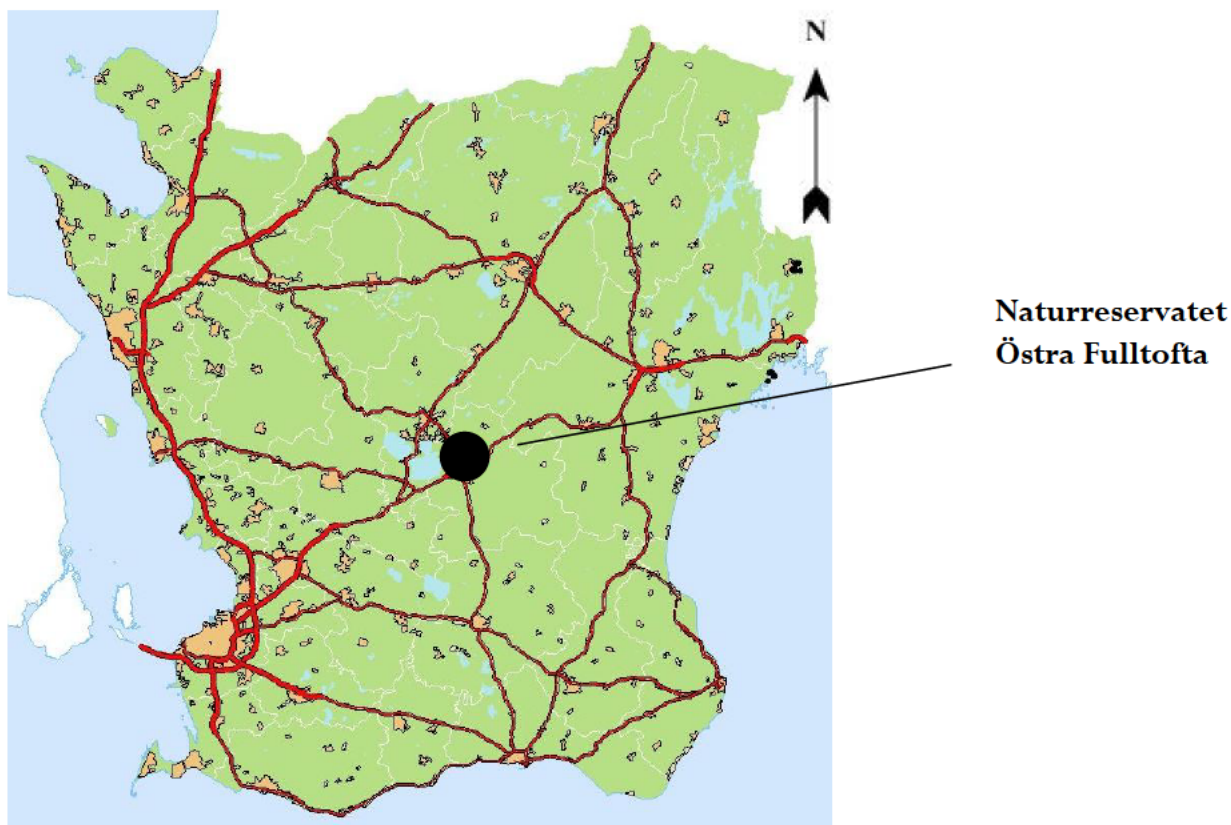
Länsstyrelsen
Skåne

Bilaga 3

511-761-2015
1266-213

**Skötselplan
för naturreservatet
Östra Fulltofta
Hörby kommun
Skåne län**

Översiktskarta med kommungränser och reservatets läge

Diarienummer	511-761-2015, 1266-213
Beslutsdatum:	2016-01-20
Titel:	Skötselplan för naturreservatet Östra fulltofta
Utgiven av	Länsstyrelsen Skåne
Författare:	Johan Johnmark
Beställningsadress:	Länsstyrelsen i Skåne Län Miljöavdelningen 205 15 MALMÖ 010-224 10 00 http://www.lansstyrelsen.se/skane
Copyright:	Innehållet i denna rapport får gärna citeras eller refereras med uppgivande av källan
Layout:	Länsstyrelsen i Skåne län
Tryckt:	Länsstyrelsen Skåne 2014
Omslagsbild:	Östra Fulltofta 2014

Innehållsförteckning

1 SYFTET MED NATURRESERVATET	5
2 BESKRIVNING AV OMRÅDET	6
2.1 Administrativa data	6
2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning	7
2.3 Områdets bevarandevärden	9
2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden	9
2.3.2 Biologiska bevarandevärden	10
2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden	10
2.3.4 Intressen för friluftslivet	10
3 PLANERAD MARKANVÄNDNING OCH SKÖTSEL	10
3.1 Övergripande bevarandemål	10
3.2 Generella åtgärder	11
3.3 Skötselområden	11
4 MÅL OCH ÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDEN	11
4.1 Skötselområde Ädellövskog, cirka 46 hektar	11
4.1.1 Beskrivning	11
4.1.2 Bevarandemål	12
4.1.3 Restaureringsåtgärder	12
4.1.4 Skötselåtgärder	Fel! Bokmärket är inte definierat.13
4.2 Skötselområde Ädellövskog restaurering, cirka 8,3 hektar	Fel! Bokmärket är inte definierat.13
4.2.1 Beskrivning	Fel! Bokmärket är inte definierat.13
4.2.2 Bevarandemål	Fel! Bokmärket är inte definierat.13
4.2.3 Restaureringsåtgärder	13
4.3 Skötselområde Spärrgreniga ekar, cirka 4,9 hektar, varav restaurering 4,9 hektar	Fel! Bokmärket är inte definierat.14
4.3.1 Beskrivning	Fel! Bokmärket är inte definierat.14
4.3.2 Bevarandemål	14
4.3.3 Restaureringsåtgärder	14
4.3.4 Skötselåtgärder	14
4.4 Skötselområde Lövsumpskog, cirka 16,5 hektar	Fel! Bokmärket är inte definierat.15
4.4.1 Beskrivning	Fel! Bokmärket är inte definierat.15
4.4.2 Bevarandemål	16
4.4.3 Restaureringsåtgärder	Fel! Bokmärket är inte definierat.16
4.4.4 Skötselåtgärder	16
5 FRILUFTSLIV OCH TURISM	16
5.1 Allmän inledning	Fel! Bokmärket är inte definierat.16
5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns	16
5.3 Information	Fel! Bokmärket är inte definierat.16
5.4 Parkering	Fel! Bokmärket är inte definierat.16
5.5 Vandringsleder	16
5.6 Rastplatser och eldstäder	Fel! Bokmärket är inte definierat.17
5.5 Renhållning och sanitära anordningar	Fel! Bokmärket är inte definierat.17
6 KONSEKVENSER AV KLIMATFÖRÄNDRINGARNA	17
7 JAKT	17
8 TILLSYN	17

9 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	17
9.1 Uppföljning av bevarandemål.....	Fel! Bokmärket är inte definierat. 17
9.2 Dokumentation av skötselåtgärder	18
9.3 Uppföljning av kostnader	18
10 REVIDERING AV SKÖTSELPLANEN	18
11 KOSTNADER OCH FINANSIERING	18
11.1 Ekonomisk utredning	18
11.2 Finansering av förvaltningen.....	18
12 KOSTNADSANSVAR OCH PRIORITERINGAR.....	19
13 RÖDLISTADE ARTER ENLIGT ARTDATABANKEN 2010.....	19
14 KÄLLOR.....	19
14.2 Litteratur.....	20
14.2 Kartor.....	20

BILAGA

1. Skötselområden och anläggningar
2. Målbild
3. Naturtypskartering Natura 2000 området

1 Syftet med naturreservatet

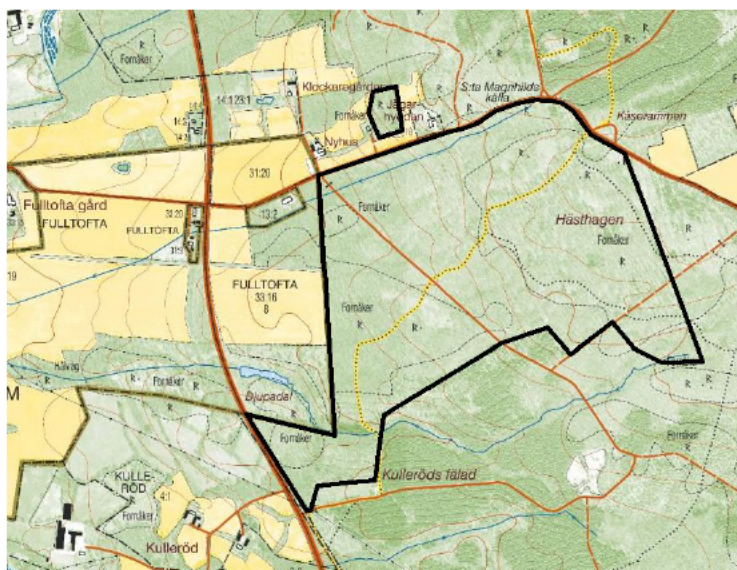
Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets ädellövsskog och andra ingående naturmiljöer med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och i förekommande fall restaureras. Syftet är också att inom ramen för bevarandet av biologisk mångfald och naturmiljöer tillgodose behovet av områden för friluftslivet.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Bevara, restaurera och utveckla en flerskiktad ädellövskog, med inslag av luckor och gläntor,
- Bevara och utveckla lundfloran,
- Bevara och utveckla lövskogen med avseende på ålders- och artmässig variation och förekomst av död och döende ved av olika arter, stadier och grovlekar,
- Initialt aktivt öka mängden död och döende lövved,
- Ej transportera ut lövved,
- Tillse att det inte förekommer gran inom området,
- Bevara och utveckla områdets lövsumpskogar,
- Lägga igen avvattande diken,
- Bevara, restaurera och utveckla de faunistiska, floristiska och mykologiska värdena inom området,
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art,
- Inplantera för området lämpliga rödlistade arter, i synnerhet arter kopplade till ädellövskog,
- Ta bort eventuellt främmande arter av träd och buskar,
- Undvika markskador,
- Hålla delar av området tillgängligt för allmänhetens friluftsliv genom att underhålla leder,

¹ Arter som förekommer i Rådets direktiv om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter,

² Arter som är förtecknade enligt Artdatabanken som rödlistade i Sverige.

Naturreservatet begränsas av mitten av svart heldragen linje

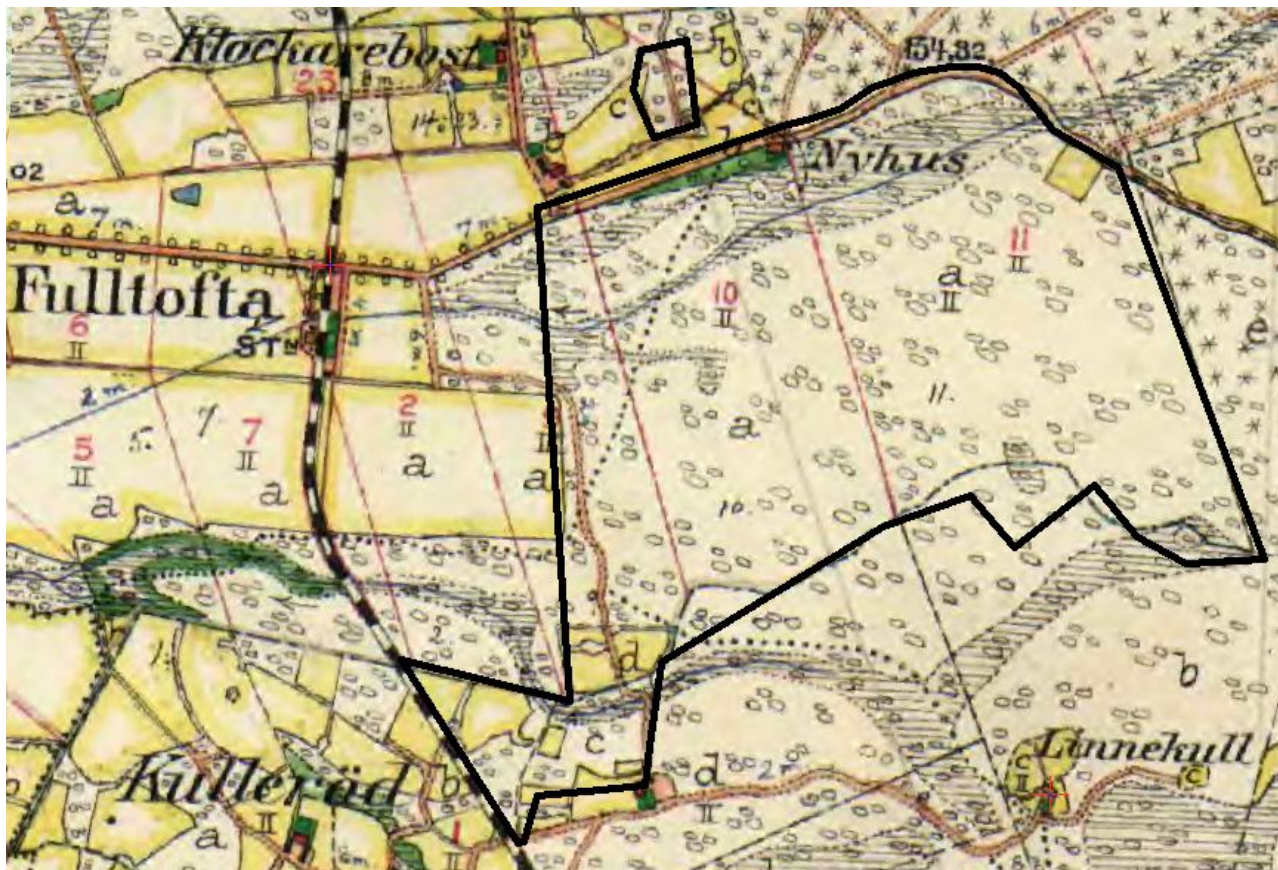
2 Beskrivning av området

2.1 Administrativa data

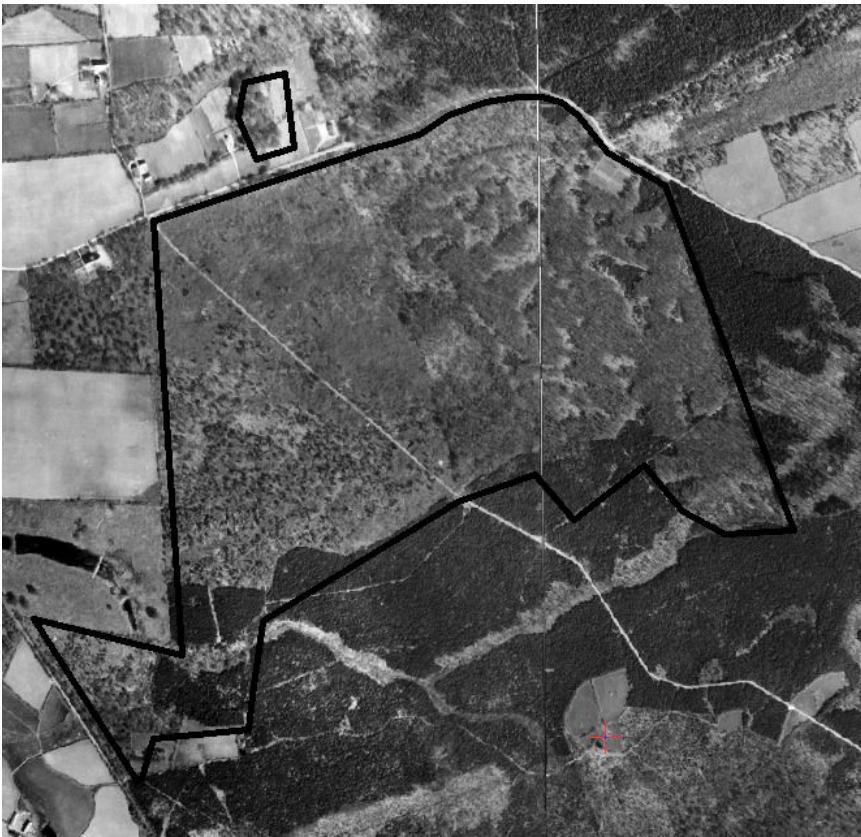
Namn	Östra Fulltofta
Objektnummer	Dos id 1024737
Skyddsform	Naturreservat
Beslutsdatum	2016-01-20
Naturvårdsförvaltare	Stiftelsen Skånska landskap
Internationella åtaganden	Natura 2000 SCI, SE 0430166
Län	Skåne
Kommun	Hörby
Församling/socken	Fulltofta
Biogeografisk region	Kontinental
Läge	Cirka 3 km norr om Hörby
Kartblad	Topografiska kartan: 2D NV Tomelilla Ekonomiska kartan: 2D9C
Gränser	Området är markerat med heldragna linjer på kartan på sidan 5.
Koordinater	X 415180, Y 6193150 (SWEREF 99)
Fastigheter och markägare	Del av Fulltofta 31:16, Stiftelse
Servitut och nyttjanderätter	Uppgifter finns i akten
Arealer	76 hektar
Markslag	Ädellövskog 46 hektar Ädellövskog restaurering 8,3 hektar Spärrgreniga ekar 4,9 hektar Lövsumpskog 16,8 hektar

2.2 Markhistorisk beskrivning och nuvarande markanvändning

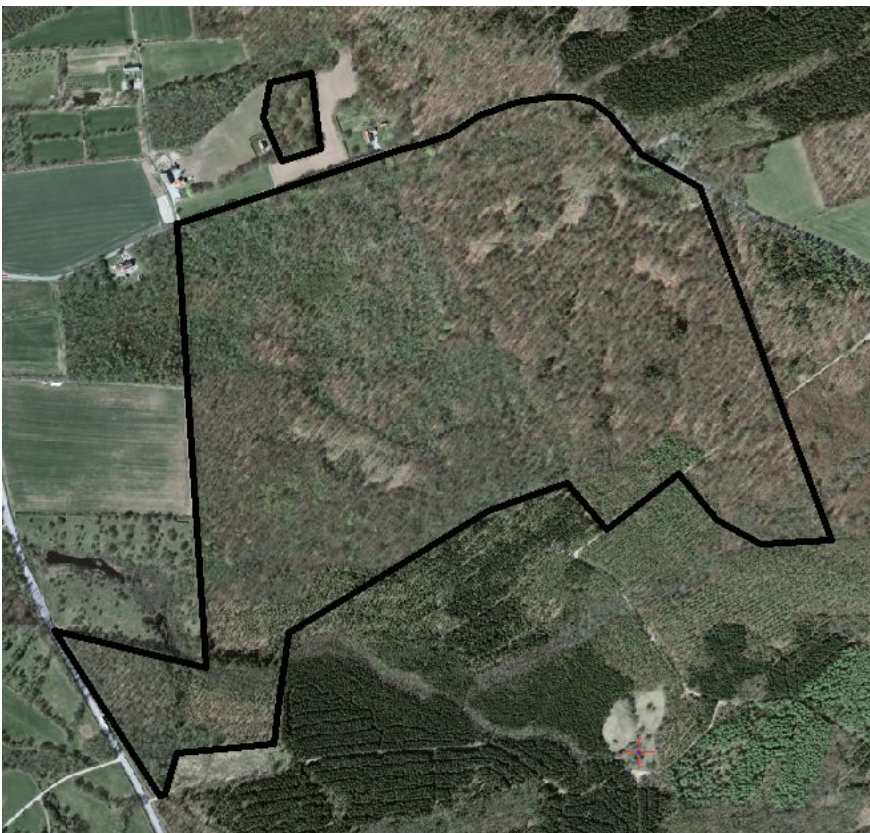
Åren 1770-1772 gick Fulltofta genom storskiftet. På kartan ifrån 1773 framgår att området var inägomark som nästan helt dominerades av ängsmark, dock träd- och skogsbevuxen sådan, främst med ek, al och hassel. Uppe i nordöstra hörnet fanns en kalvhage. Vångagärdet (som delade inägomarken och utmarken) gick längs den södra bäcken Utmarken beskrevs som stenig fäladsmark med en och björk. På laga skifteskartan från år 1841 benämns området som skogsbevuxen trakt. På den häradsekonomiska kartan från år 1910-15 utgörs i princip hela området av ädellövskog. Längs med bäckarna förekommer sumpskog. Längst ner i söder utmed riksvägen fanns insprängda åkrar, mellan ekförekomsterna. Längst upp i norr, där de grova ekarna står idag, finns en kvarvarande ängsmark. År 1947 är hela området skogsbevuxet. Det ser ut som om att det står kvar en hel del ek sydväst om den anlagda vägen (Skiljehusvägen), som har dragits rakt igenom området. De små åkrarna har planterats igen med gran. Idag är fortfarande i princip hela området skogsklätt. Stora arealer utgörs av ädellövskog, av produktionsbokskaraktär. Merparten av de granplanterade områdena har överförs till lövskog. Hela området ingår i ett större strövområde med befintliga leder.

Häradsekonomiska kartan från 1910-15.

Flygbild från år 1947. Det ser ut som om att det fortfarande finns en ganska god ekförekomst väster om tvärvägen. Notera även luckförekomsten i bokskogen.

Ortofoto från år 2012. Notera att i princip all gran har tagits bort från området.

2.3 Områdets bevarandevärden

2.3.1 Geovetenskapliga bevarandevärden

Landskapet ligger i sluttningszonen ner mot Ringsjön. Området är helt bevuxet med ädellövskog, företrädesvis bokskog. Berggrunden i nordvästra hörnet (ädellövsumpskogen) består av sandsten från äldre jura-perioden. Resterande del består av gnejsgranit. Jordarten består i huvudsak av sandig morän. Ett mindre område med mossetorv. Utmed den södra bäcken finns ett älvsediment bestående av ler-siltpartiklar. I nordöstra delen finns en källa (St:a Magnhills källa).

2.3.2 Biologiska bevarandevärden

Merparten av området utgörs av ädellövskog, i synnerhet av bokskog av produktionskaraktär, där åldern inom stora delar uppgår till cirka 135 år. Tillväxten per år har bedömts till 5,9 m³/sk per hektar. Mot bakgrund av den historiska markanvändningen har troligen i princip samtliga ekar huggits bort under slutet av 1800-talet för att användas till bränne. Mängden död ved är ännu så länge mycket begränsad. Möjligheterna att snabbt få fram död grov ved är mycket goda, vilket snabbt skulle medföra att den biologiska mångfalden skulle kunna öka i området. Området har överlag mäktiga förnalager av ofullständigt nedbrutna boklöv. Fältskiktet består bl.a. vitsippa, långsvingel, blåsippa, lungört och vårlök. Lavfloran på bokarna är rik och här finns de rödlistade arterna stiftklotterlav (VU) och bokvårtlav (NT). De ekar som finns kvar från den tidigare markanvändningen står längs med vägen till Hästäng. Dessa är i stort behov av framröjning. Här finns också en del död ved i form av bl.a. lågor och torrakor. Några av träden är mycket grova och gamla, ca 250 år. Arter som ekbräken, skogsnycklar, tvåblad, ormbär, Sankte Pers nycklar och grönvit nattviol, storrams och kransrams växer här. Här finns lavarna som grå skärelav (NT) och bokvårtlav (NT).

Vetterosor parasiterar på hassel

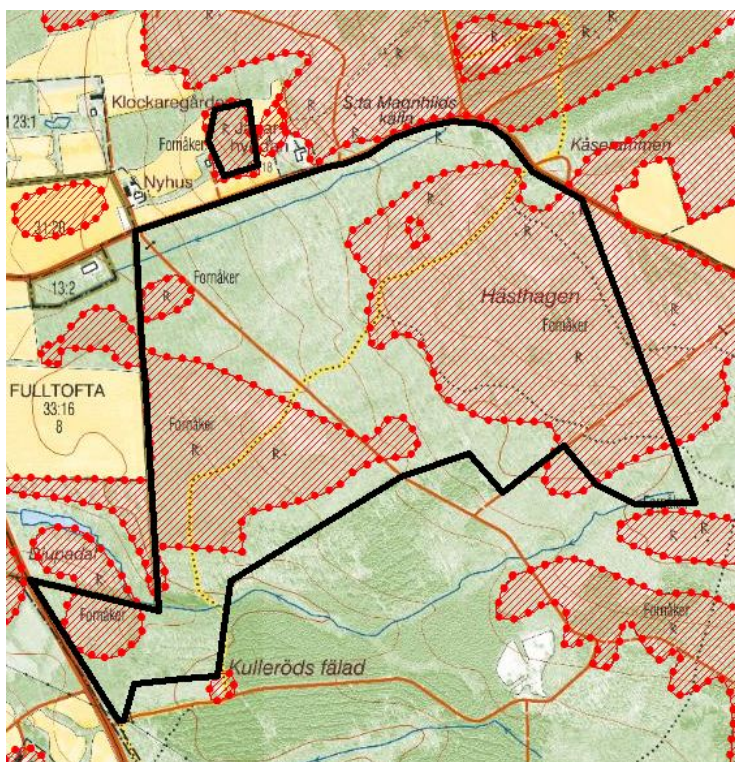
I området finns även en mindre ädellövsumpskog som framförallt består av död och döende ask (VU). Buskskiktet är mycket rikt med hägg, skogskornell och brakved.

I detta område växer arter som vetteros, gulsippa, skogsbingel, älgört, kärrbräken, humleblomster, sumpviol, skärmstarr och strandlysing

2.3.3 Kulturhistoriska bevarandevärden

Stora delar av området består av fossil åkermark med röjningsrösen från bronsålder-nyare tid. Minst två rösen utgörandes gravar från bronsåldern och två stensättningar också dessa gravar från brons-järnåldern finns i området. Vid fältbesök påträffades en, ej registerad, kvarndamm.

I nordöstra hörnet finns även en källa St:a Magnhilds källa. Magnhild var en from kvinna från bygden, som var känd för sin barmhärtighet mot föräldralösa barn, fattiga och sjuka. Av okänd anledning blev Magnhild mördad av sin sonhustru år 1215 Liket föll under transport från Äspinge till Fulltofta av vagnen, varvid källan sprang upp. Hon blev därefter helgonförklarad av ärkebiskop Andreas Sunesen. Vid fältbesök påträffades ytterligare en, ej registerad, kallmurad källa i anslutning till diket.

Karta med markerade fornlämningar

2.3.4 Intressen för friluftslivet

Området nyttjas mycket frekvent och ingår i Stiftelsen Skånska Landskaps betydligt större rekreationsområde Fulltofta. I område finns flera leder. Parkeringsplats finns utmed riksväg 11. Här finns även soptunnor.

3 Planerad markanvändning och skötsel

3.1 Bevarandemål

Bevarandemålen är långsiktiga och det som gäller när området har gynnsam bevarandestatus. Det är viktigt att påpeka att de måste revideras allt eftersom ny kunskap kommer fram.

Bevarandemålen är angivna för respektive skötselområde nedan:

Ett övergripande bevarandemål för typiska arter i området är:

- Artrikedomen och arttätheten i områdets befintliga habitat ska bevaras och utvecklas.
- Förekomsten av rödlistade växt-, svamp- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas, så att de kan förnyra sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

3.2 Generella åtgärder

- Successiv omföring av granområden till flerskiktad ädellövskog som är rik på grova träd och död ved i bl.a. form av stående träd, högstubbar och lågor.
- Successiv gallring genom ringbarkning eller fällning av bok i syfte att gynna andra ädla lövträd än bok och för att skapa en flerskiktad ädellövskog som är rik på grova träd och död ved bl.a. i form av stående träd, högstubbar och lågor, både solbelysta och skuggade. Höga grova solbelysta högstubbar har bäst förutsättning för att hysa flest rödlistade arter. Skapa röthål.
- Tillse att det kommer upp undertryckta, senvuxna träd i synnerhet bokar, vilka hyser många hotade lavar.
- Plantering av ek, lönn, lind och avenbok, kräver troligen inhängning mot vilt, alternativt sker planteringen i fällda trädkronor.
- Underhåll av anläggningar för det rörliga friluftslivet

3.3 Skötselområden

Naturreseptatet består av 4 stycken skötselområden.

4 Mål och åtgärder för skötselområden

4.1 Skötselområde Ädellövskog 46 hektar

4.1.1 Beskrivning: Större sammanhängande områden med i huvudsak bokskog av produktionskaraktär. I området på 1 hektar norr om Jägarhyddan finns en helt fantastisk bokskog med träd som troligen är kring 250 år eller mer. Mängden död ved är hög enbart i detta området. I de södra delarna finns bestånd som består av cirka 105 årig ek med undervegetation av hassel. På tidigare åkermark i den södra delen har en hel del högstammig lind kommit upp. Tidigare produktionskogsbruk har medfört att andra trädslag, särskilt i bokskogsområdena, har röjts eller avverkats i mycket stor omfattning. I dessa bestånd finns idag enbart enstaka ekar, lönnar och fågelbär. Merparten av bokarna norr om Skiljehusvägen är uppemot 135 år gamla, medan merparten av bokarna söder om vägen är kring 85 år gamla. Vissa partier av området är tvåskiktat, där det andra skiktet främst utgörs av mycket unga träd. Skogsduva, troligen minst tre par år 2014, spillkråka och större hackspett förekommer i området. Det finns påfallande mycket lite död eller döende ved. I Europeiska naturskogar finns omkring 100-130 kbm död ved/ha. Ett rimligt värde, baserat på att kunna gynna lite mer krävande vedlevande arter, är att det bör finnas minst 40 kbm/ha död ved per hektar. Tillväxten per år har bedömts till 5,9 m³/sk per hektar. Mängden död ved bör ökas successivt. Fältskiktet består främst av vitsippa med inslag av gulplister, blåsippa och vårlök. Det är viktigt att tillse att ljus kommer ner till lundfloran. Träd bör dock ej fällas över de få områden som har en rikare lundflora.

Stora arealer består enbart av bok

Med undantag från området norr om Jägarebostaden är mängden död ved mycket begränsad i området

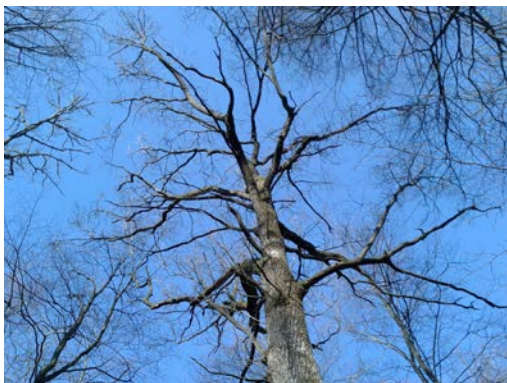
4.1.2 Bevarandemål:

- Flerskiktad naturskogsliknande ädellövskog bestående av främst bok med inslag av ek, lind, lönn, fågelbär och hassel.
- Antalet grova träd bör långsiktigt vara kring 20 träd per hektar.
- Mängden död ved i form av döda träd, högstubbar och lågor ska vara riklig, ett riktvärde bör vara minst 40 kbm/ha. Mot bakgrund av i omgivningen höga vedskalbaggevärden och de generellt sett bristande fältskiktsvärdena, ska förekomsten av död ved prioriteras framför ett blommande fältskikt.
- Gran ska ej förekomma inom skötselområdet.
- Området får vara mycket svårframkomligt, med undantag där lederna går eller vid rastplatser.
- Skogsduva bör häcka årligen i området.

Bevarandemålet är ej uppnått, med undantag av området norr om jägarebostaden, pga bokens dominans och sneda åldersfördelning samt bristen på död ved.

4.1.3 Restaureringsåtgärder:

- Skapa mer död och döende ved genom ringbarkning och fällning av cirka 1-3 bokar/hektar och år. Inga grova eller senvuxna träd får fällas.
- Skapa luckor, flertalet av träden bör då fällas in i omgivande skog för att minska risken för hygesuppslag. Solbelysta högstubbar bör lämnas i norra delen av luckan. Vid föryngringsproblem pga viltbete bör avverkad trädskrona fällas ut i luckan, för att underlätta plantuppväxt.
- Aktiv inplantering av ek, lind, lönn, fågelbär och hassel.
- Avverkning av uppkommande granar, vilka får saluföras.
- Inplantering av arter som lever i andra naturskogsliknade ädellövskogar i Södra Sverige får ske.

Förekommande ekar i bokbeståndet trängs av bokar

4.1.4 Skötselåtgärder:

- Eftersom bok bryts ner på cirka 20 år krävs kontinuerligt skapande av död ved tills den naturliga dynamiken har påbörjats.
- Kontinuerlig avverkning av uppkommande granar.

4.2 Skötselområde Ädellövskog restaurering 8,3 hektar

4.2.1 Beskrivning:

Markområden som på sikt ska övergå till skötselområde ädellövskog. Här finns tre faser, granförekomster, cirka 0,8 hektar, nyligen avverkade ytor och områden, cirka 1,7 hektar och områden som är stadda i igenväxning med upp till cirka 20 årig bok cirka 6,8 hektar. I de flertalet mindre områden som domineras med gran är granen avverkningsmogen. Områdena är så pass små att när granen är avverkad, snarast kommer att ge ett intryck av en glänta i den omgivande skogen. I de tämligen nyligen avverkade ytorna förekommer ett rikligt uppslag med bok och björk. I de äldre avverkade ytorna förekommer gallringsaktuell bok och björk. och ytor med uppväxande tät bok med inslag av björk. Området ska uppgå i skötselområde ädellövskog när restaureringen är genomförd.

4.2.2 Bevarandemål:

- Det samma som för ädellövskog.

Bevarandemålet bedöms vara uppnått om cirka 150 år.

4.2.3 Restaureringsåtgärder:

- Avverkning och om möjligt saluföring av granen. Alternativt får granen lämnas som död ved.
- Skogsmaskiner får ej skada kulturlämningar, ex röjningsrösen. Markskador i övrigt ska begränsas så långt möjligt.
- Röjning och avverkning av framförallt bok för att kunna uppnå bevarandemålen. Avverkningarna ska spridas i tid för att kontinuerligt skapa ny död ved, då bokved bryts ner på cirka 20 år.
- Avverkning av uppkommande granar.

4.3 Skötselområde Spärrgreniga ekar, cirka 4,9 hektar, varav restaurering 4,9 hektar

4.3.1 Beskrivning:

De två områdena utgörs i huvudsak av resterna av det på 1770-talet stora sammanhängande ängsområdet. Områdena domineras av hårt trängda spärrgreniga ekar, med en åldersspridning på 250-100 år, med inslag av lönn och bok. Ytterligare en grov och hårt trängd ek står längs skåneleden i sydöstra delen av naturreservatet. Buskskiktet utgörs främst av hassel. Fältskiktet utgörs av vitsippa, gulsippa, svalört, buskstjärnblomma, lungört, stinksyska, nässelklocka, nattviol, harsyra, skogsviol, gulplister, lundslok, St. Pers nycklar, skärmstarr, dvärghäxört, kärrfibbla, storrams och kransrams. På några av träden vid det norra delområdet förekommer laven grå skårelav (NT). I det södra delområdet är marken mycket fuktig.

Vidkroniga ekar som är i behov av frihuggning

Lindbestånd på tidigare åkermark

4.3.2 Bevarandemål:

- Ekskog som domineras av grova vidkroniga träd och med ett inslag av främst lind, hassel och lönn.
- Tillse att det finns möjlighet att få upp nya ekar som kan utgöra ersättningsträd.

Bevarandemålet är ej uppnått, pga hårt trängda träd och bristen på död ved.

4.3.3 Restaureringsåtgärder:

- Successiv frihuggning av trängda träd. Grövre träd som behöver avverkas för att uppnå bevarandemålet ska företrädesvis ställas som högstubbar.
- Bokar understigande cirka 100 år bör, pga deras ljusutsläckande förmåga, fällas.
- Rökning av träd och buskar som skuggar lavmässigt värdefulla ekstammar.
- Framrökning av lindar i det fall klenare ekar tränger dessa.

4.3.4 Skötselåtgärder:

- Kontinuerliga rökningar och gallringar i syfte att uppnå bevarandemålet.

4.4 Skötselområde Lövsumpskog, cirka 16,5 hektar

4.4.1 Beskrivning:

Ädellövsumpskog, främst bestående av cirka 85 årig ask med inslag av klibbal och björk. Buskskiktet är mycket välutvecklat med bl.a. hägg, hagtorn, benved, hassel. Fältskiktet är rikt med gullpudra och bäckbräsa i de fuktigare partierna och på de lite torrare delarna växer vätteros (86 exemplar inräknades år 2014, arten eftersöktes ej aktivt) gulsippa, blåsippa, svalört och skogsbingel. Längs med Skiljehusvägen växer jungfrumarienycklar och grönvit nattviol. Mängden död ved är, pga askskottssjukan, betydligt högre i detta område än för reservatet som helhet. Här finns fortfarande gott om angripna askar, men väl även askar som inte synes ha angripits än. Genom området löper ett spikrakt dikningssystem, med ett flertal spikraka förgreningar. Längs med dikessystemet ligger rikligt med upplockade stenar. För att öka fuktigheten i området bör hela dikessystemet ses över och dämmas, återmeandras.

Välutvecklat buskskikt

Merparten av asken är angripen av askskottssjukan (2014)

4.4.2 Bevarandemål:

- Sumpskogen lämnade i princip för friutveckling, med undantag av avverkning, röjning, ringbarkning av gran och andra främmande trädslag.

4.4.3 Restaureringsåtgärder:

- Översyn av dikessystemet med mål att dämma och återmeandra diken. Hänsyn ska tas till befintliga källor och skvaltkvarnsdamm.

Detaljbild över dikessystemet i norra delen av naturreservatet

4.4.4 Skötselåtgärder:

- Avverkning av uppkommande gran i övrigt inga åtgärder.

5 Friluftsliv och turism

5.1 Allmän inledning

Området nyttjas mycket frekvent av besökare till Fulltoft naturcentrum och av närboenden. I område finns flera leder.

5.2 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

5.3 Information

Informationstavlor om naturreservatet bör sättas upp vid där skåneleden angör området i nordöst och vid parkeringsplatsen i sydväst.

5.4 Parkering

Två parkeringsplatser finns i anslutning till området. En i nordöst och en i anslutning till riksvägen i sydväst. Trafikverket planerar att bygga om riksväg 13. Parkeringsplatsen kan då behöva flyttas, se Trafikverkets yttrande bilaga 4.

5.5 Vandringsleder

Skåneleden passerar rakt igenom området i huvudsak i nordöst-sydöstlig riktning. Utöver skåneleden finns flera lokala vandringsleder kopplade till friluftsområdet. Det föreligger inget hinder att iordningsställa ytterligare vandringsleder i området. Flytt av fallet eller fällt träd från eller i anslutning av led med utläggning på annan plats i naturreservatet får ske.

5.6 Rastplatser och eldstäder

Rastplats finns iordningsställda vid de båda parkeringarna. Det föreligger inget hinder att iordningsställa rastplatser inom området.

5.7 Renhållning och sanitära anordningar

Vid samtliga rastplatser finns soptunnor, som tömmas regelbundet.

6 Konsekvenser av klimatförändringarna

Den prognostiserade ökade nederbörds mängden (15%) framförallt vintertid, kan komma att gynna utvecklingen lövsumpskogen i området. De befärade torrare somrarna kan dock motverka denna utveckling. Ädellövskogen kan komma att gynnas genom ett varmare klimat, men träd och fåltskikt kan likväl drabbas av omfattande torkskador med artförsvinnande som följd. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreservatet som slår ut den inhemska floran och faunan.

7 Jakt

Föreskrift finns mot förbud att stödutfodra jaktbart vilt. Bakgrunden till denna föreskrift är att fåltskiktet kan ta stor skada vid onormalt höga viltstammar.

8 Tillsyn

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för området.

9 Dokumentation och uppföljning

9.1 Uppföljning av bevarandemål

Vart 10:e år:

Översyn av gränsmarkeringen.

Tillse att det inte förekommer invasiva träd- och buskarter inom naturreservatet.

Följa upp skalbaggsfaunans, lavars och mossornas utveckling i området, i synnerhet i de skötselområden som syftar till att skapa en naturskogsliknande ädellövskog.

En gång per år:

Att skyltarna är hela och rena samt aktuella.

Tillse att anordningar uppfyller sitt syfte.

Efter eventuellt anläggande och beroende på nyttjandegrad:

Tömning av soptunnor.

Fylla på vedförråd.

Rensa rastplatser från skräp.

Tömma eldstad på kol.

9.2 Dokumentation av skötselåtgärder

Uppsättning och underhåll av gränsmarkering och skyltar.

Dokumentation ska ske av skötselåtgärder inom respektive skötselområde.

Iordningsställd och underhåll av anläggningar.

9.3 Uppföljning av kostnader

Förvaltaren ansvarar för detta.

10 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer för hävden. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall ses över om uppföljningen av kvalitetsmålen visar att en översyn är nödvändig eller i övrigt när det är påkallat.

11 Kostnader och finansiering

11.1 Ekonomisk utredning

Förvaltaren har gjort en ekonomisk utredning avseende kostnader för förvaltningen, vilken biläggs, bilaga 3.

11.2 Finansiering av förvaltningen

Länsstyrelsen ansvarar för (ev. bekostar):

- upprättande och revidering av skötselplan,
- utmärkning och underhåll av naturreservatets gränsutmärkning,
- tillverkning och underhåll av informationsskyltar inkl skyltställ (4 styck),
- uppföljning av skalbaggsfaunans, lavars och mossors utveckling i området, i synnerhet i de skötselområden som syftar till att skapa en naturskogsliknande ädellövskog.
- tillsyn av naturreservatet.

Förvaltaren ansvarar för (ev. bekostar):

- genomförande av skötselområdenas mål,
- uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder,
- renhållning vid rastplatserna,
- tillse att det finns ved i ev vedbod (veden får ej tas från naturreservatet),

Kommunen ansvarar för (ev. bekostar):

- underhåll och tömning av soptunnor.

Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter. Om förvaltaren (Stiftelsen Skånska Landskap) i framtiden ej skulle ha möjlighet att fullfölja sitt förvaltarskap ska förvaltningen återgå till Länsstyrelsen.

12 Kostnadsansvar och prioriteringar

	Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Markskötsel	Frihugga trängda ekar	Snarast	Spärrgreniga ekar	Förvaltaren	1	Åtgärderna görs motor-manuellt, inga skogsmaskiner
	Öppna luckor, skapa död ved	Snarast	Ädellövskog	Förvaltaren	2	Åtgärderna görs motor-manuellt, inga skogsmaskiner
	Röjning/gallring av träd	Löpande	Ädellövskog-restaurering	Förvaltaren	3	Motormanuellt
	Avverka granbestånden	Inom 5 år	Ädellövskog-restaurering	Förvaltaren	2	Inga markskador får uppkomma
	Röjning av gran	Löpande	Hela området	Förvaltaren	2	Motormanuellt
	Dämning och återmeandering av bäck	Efter utredning	Lövsumpskog	Förvaltaren	2	
Anläggningar						
	Uppsättning och underhåll av informations-skyltar	Snarast, sedan löpande	Bilaga 1	Länsstyrelsen	1	
	Uppsättning och underhåll av gränsmarkering	Snarast, sedan löpande	Hela området	Länsstyrelsen	1	
	Underhåll av rastplatser	Löpande	Bilaga 1	Förvaltaren	1	
	Markering och underhåll av leder	Löpande	Bilaga 1	Förvaltaren	2	

13 Rödlistade arter enligt Artdatabanken 2010

RE	CR	EN	VU	NT	LC
Nationellt utdöd	Akut hotad	Starkt hotad	Sårbar	Nära hotad	Livskraftig

Art

Kategori

Funnen år Fyndplats

Lavar:

Stiftklotterlav, *Opegrapha vermicellifera*

VU

Ädellövskog

Bokvårtlav, *Pyrenula nitida*

NT

Spärrgreniga ekar / Ädellövskog

Grå skärelav, *Schismatomma decolorans*

NT

Spärrgreniga ekar

Svamp:

Koralltaggsvamp, *Hericium coralloides*

NT

Fågelarter enligt EU:s fågeldirektiv bilaga 1, för vilka särskilda skyddsområden skall avsättas och förekommer eller förväntas förekomma efter restaurering:

Art	kod	förekomstform
Röd glada, <i>Milvus milvus</i>	(A074)	födosökande
Spillkråka, <i>Dryocopus martius</i>	(A236)	födosökande/möjligen häckande

14 Källor

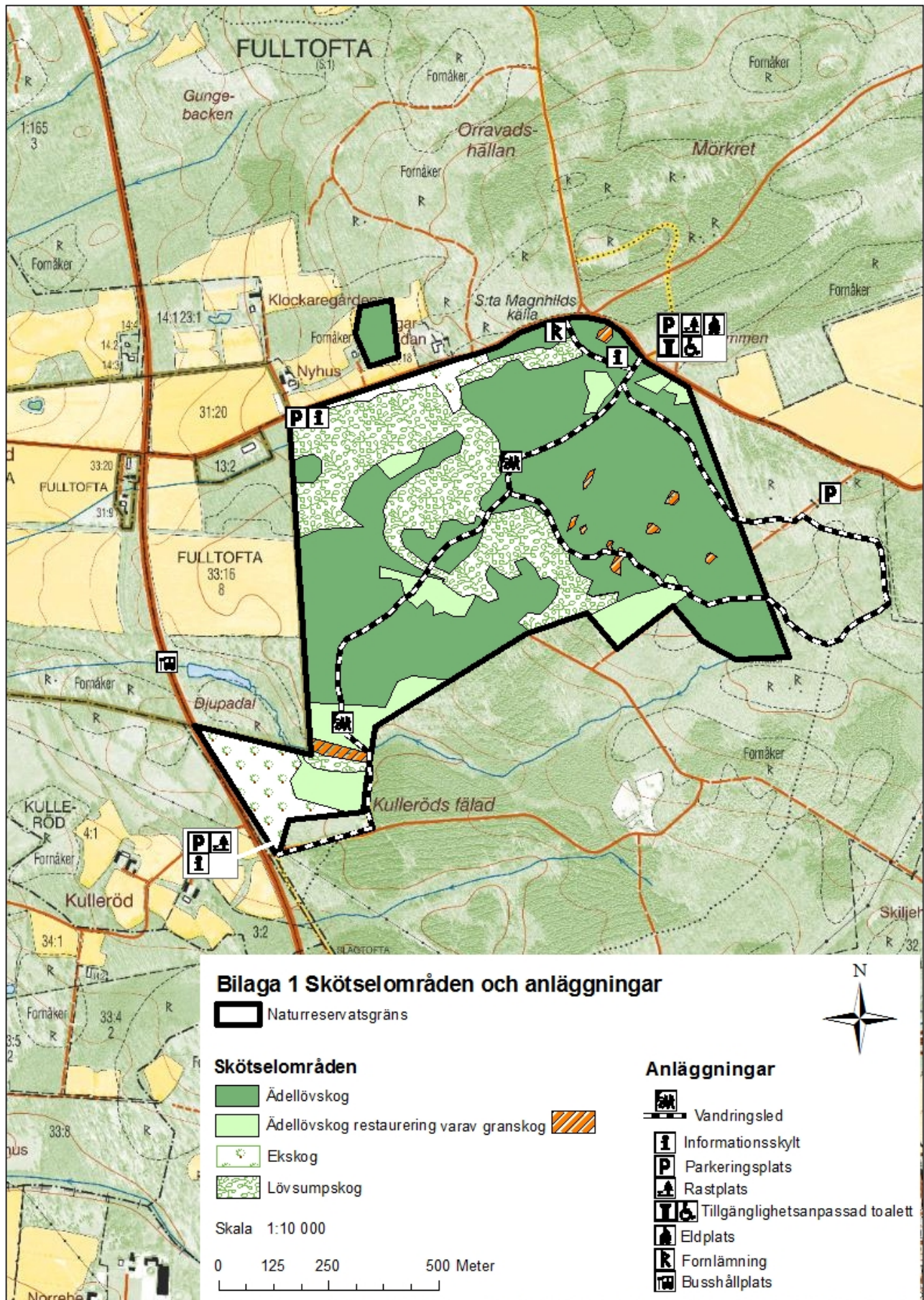
14.1 Litteratur

- Strategi för formellt skydd av skog i Skåne län, Länsstyrelsen i Skåne län, rapport 2006:14
- Fakta skog 1, 2008, SLU, Gunnar Isacson, Jörg Brunet
- Fakta skog 12, 2008 SLU, Örjan Fritz
- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Bevarandeplan för Natura 2000 området Östra Fulltofta, 2005.
- Värdeutlåtande aug 2012, Värderingsbyrån

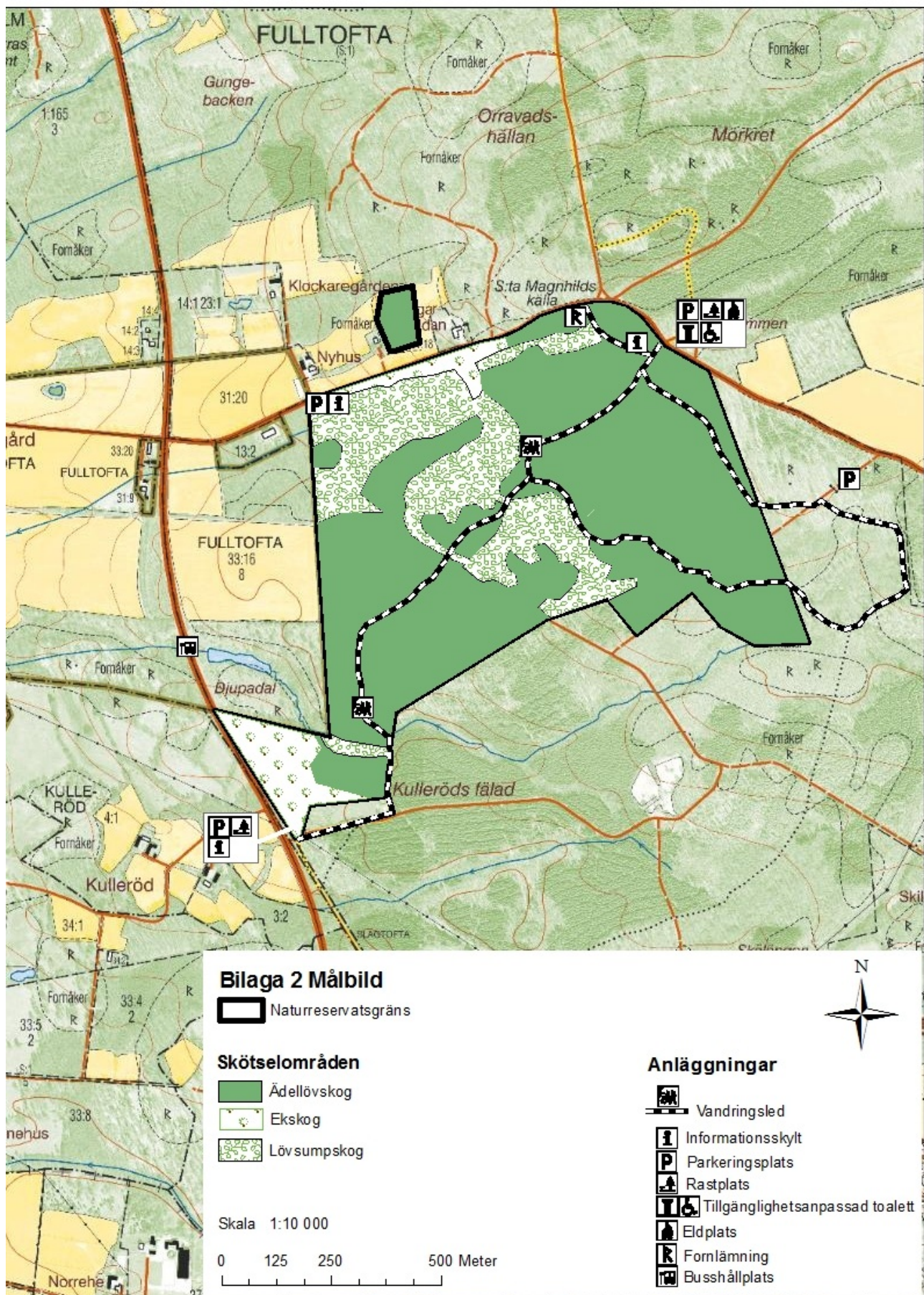
14.2 Kartor

- Storskifte 1773, 12-FUL-2, Lantmäteristyrelsens arkiv
- Lagaskifte 1841, 12-FUL-7, Lantmäterimyndigheternas arkiv
- Ekonomiska kartan från 1910-15, Hörby J112-1-29, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild från 1947, Lunds universitet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Lantmäteriet geodatasamverkan

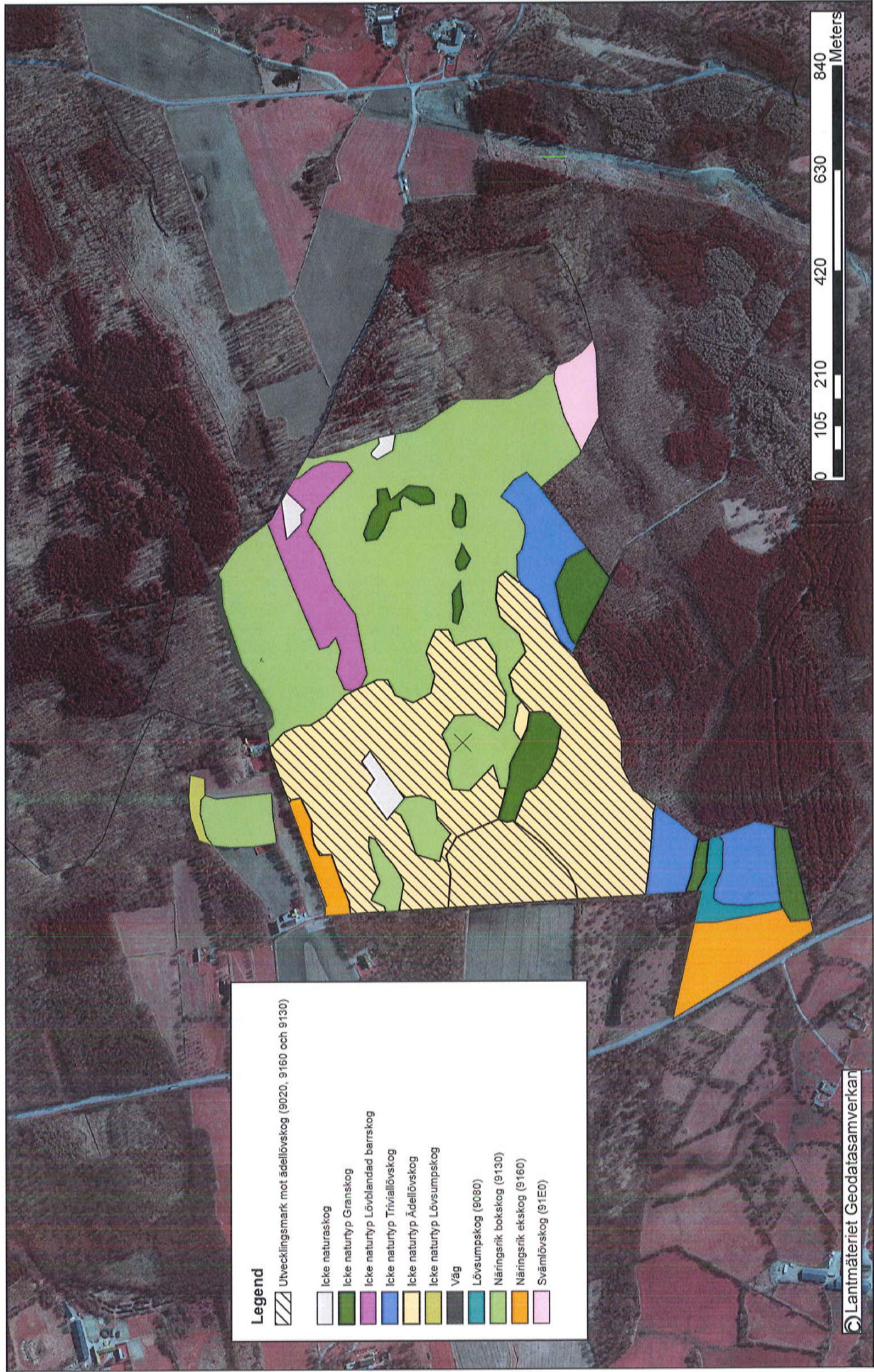
Bilaga 1 Skötselområden och anläggningar

Bilaga 2 Målbild

Naturtypskarta Östra Fulltofta

Naturreservatet Östra Fulltofta i Hörby kommun omfattar ett ädellövskogsområde med inslag av lövsumpskog. I området växer vetteros och här finns skogsduva.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturresevat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reservatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

Inkomna yttranden och länsstyrelsens bemötande

Hörby kommun: Ställer sig positiv till åtgärderna som gynnar den biologiska mångfalden och har i övrigt inget att erinra.

SGU: Har inga synpunkter på bildandet av naturreservatet.

Trafikverket: Har tagit del av innehållet i handlingarna och framför följande. Området berör cirka 300 m av riksväg 13 och drygt 1 km av väg 1339. I genomsnitt per dygn går här drygt 5600 fordon på riksväg 13 varav knappt 700 är lastbilar. Vägen halkbekämpas med salt och hastighetsgräns är 90 km/h. På väg 1339 går i genomsnitt cirka 350 fordon per dygn varav cirka 20 är lastbilar. Denna vägsträcka halkbekämpas normalt med sand och hastighetsgränsen är 70 km/h. En bit norr om berörd sträcka av väg 13 finns busshållplats på respektive sida om vägen.

Det finns planer på byggande av GC-väg mellan Höör och Hörby och mötesseparering av riksväg 13.

1. En nyligen genomförd ÄVS för cykelväg Höör - Hörby föreslår en planskild korsning vid väg 1339 mot Fulltofta. Detta är ett bra läge att byta sida, eftersom det möjliggör en etapputbyggnad och ger en bra funktion även i öst-västlig riktning. Den förbättrar tillgängligheten till naturområdet med cykel från närliggande orter. Detta innebär att det behövs plats öster om befintlig väg på den sträcka där det planerade reservatet går fram till vägen, men ger också ökad tillgänglighet.
2. Mötesseparering, som väntas bli aktuell efter 2020. Breddning av vägen bedöms kunna ske väster om vägen på detta avsnitt.
3. Det är inte tydligt var framtida parkeringsplatser ska lokaliseras och om behov av nya anslutningar finns. Tillgängligheten till den planerade södra parkeringsplatsen.

Nuvarande planering innebär att det inte kommer att vara möjligt med vänstersväng, utan enbart höger-höger-anslutning. Måste denna parkeringsplats finnas?

4. Befintliga busshållplatser kommer inte att kunna ligga kvar. Sannolikt flyttas dessa till den planerade planskilda korsningen för GC vid väg 1339. Kan de planerade strövstigarna i området kanske kompletteras eller ändras så att det är lättare att komma in i området norrifrån?

5. När det gäller drift och underhåll av de befintliga vägarna förutsätter Trafikverket att förslagets formulering innebär att detta kan fortgå på samma sätt som i dag. Sammanfattningsvis menar Trafikverket att reservatsbildningen och därtill kopplade föreskrifter och skötselåtgärder i möjligaste mån ska utformas med hänsyn till planerade förändringar för gång- och cykeltrafik samt åtgärder för kollektivtrafiken. Ytterligare samråd innan slutligt reservatsbeslut fattas bedöms vara nödvändigt.

Länsstyrelsen: Har haft flera kontakter med Vägverket efter yttrandets inkommande. Det aktuella naturområdet som eventuellt skulle vara aktuellt för GC-väg är utpekat enligt Natura 2000 och utgör dessutom nyckelbiotop, därmed finns inget utrymme att flytta in reservatsgränsen. Vidare noterar länsstyrelsen att utredningen inte inkluderar någon form av motstående intressen. Alternativa dragningar där GC-banan läggs på det som är höger körbana synes finnas. Länsstyrelsen erinrar att ev anläggande kräver såväl tillstånd från Natura 2000 som reservatsdispens. Gällande parkeringsplatsen längs med riksvägen har länsstyrelsen skrivit in i skötselplanen att parkeringsplatsen eventuellt behöver flyttas. När det gäller drift och underhåll av de befintliga vägar kan detta fortgå precis som innan.

E.ON Elnät Sverige AB: I den norra lilla delen av området har E.ON Elnät lågspänningskabel och servisledning i mark samt kabelskåp. I den stora delen av området har vi en transformatorstation med tillhörande hög och lågspänningskablar i mark längs delar av vägen i nordväst. I sydvästra hörnet av det stora området har vi högspänningsluftledning, se bifogad karta.

Kraftledningarna omfattas även av Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter, ELSÄK-FS 2008:1 samt 2010:1. Starkströmsföreskrifterna reglerar bland annat ledningskonstruktion, höjd över mark, avstånd från ledning till byggnad, brännbart upplag, parkeringsplatser, tillfartsvägar med flera verksamheter.

Enligt Elsäkerhetsverkets starkströmsföreskrifter måste en starkströmsanläggning vara utförd enligt god elsäkerhetsteknisk praxis, vilket bland annat innebär att den ska vara utförd enligt svensk standard. Av svensk standard SS-EN 61936-1 samt tillhörande Handbok SEK 438, utgåva 2, framgår att minsta tillåtna avstånd mellan transformatorstation i byggnad och brännbar byggnadsdel eller brännbart upplag är 5 meter.

E.ON Elnät har noterat föreskrifter A, B och C, samt undantag från föreskrifterna.

Under undantag från föreskrifter, står det i handlingarna att, Föreskrifterna under A & C utgör inte hinder för, "...drift och underhåll av vid tidpunkten för detta beslut befintlig ledningar, master och anläggningar tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör. Inför utförande av arbete, som kan påverka mark- eller vegetation, ska samråd ske med länsstyrelsen. Vid akut underhållsåtgärd kan samråd ske sedan arbetet inletts."

Vi förutsätter att undantagen från föreskrifterna medför att våra befintliga elanläggningar kan bibehållas och att vi kan utföra kontroll och skötsel enligt Elsäkerhetsverkets Starkströmsföreskrifter ELSÄK-FS 2008:3, inklusive ändringar i ELSÄK-FS 2010:3. E.ON Elnät planerar att fortlöpande genomföra underhåll med regelbundna intervall genom att fälla farliga kantträd, röja vegetation i skogsgatan samt vidta nödvändig kvistning.

Det är av stor betydelse för leveranssäkerheten att reservatsföreskrifterna ger nätägaren möjlighet att utföra erforderliga röjningsåtgärder kring kraftledningar. För att kunna genomföra nödvändig röjning samt annat underhåll exempelvis i form av att byta stolpar eller reparera linor är det en förutsättning att kunna köra maskiner till ledningen samt köra med maskiner i ledningsgatan samt till och från den.

E.ON Elnät yrkar även på att tillräckligt utrymme för normal drift och underhåll ska säkerställas runt transformatorstationen. Därför måste möjlighet till röjning för åtkomlighet till den medges.

Nätägaren skall kontaktas om en förändring av marknivån under eller bredvid kraftledningarna skulle ske, eller om anläggningar såsom vägar, cykelbanor, byggnader, vindskydd, jaktorn, staket etc. skall anläggas, för eventuell anpassning av dessa. Mobila jaktorn får ej uppföras i närheten av våra luftledningar.

Om träd avverkas invid eller under våra kraftledningar gäller särskilda bestämmelser (ESA). Innan arbete i ledningsområdet påbörjas ska ledningsbevakning beställas via E.ONs kundsupport på telefon 020-22 24 24.

Om det i framtiden blir aktuellt med nyanslutning inom området, yrkar E.ON Elnät på att det bör framgå i reservatföreskrifterna att utökningar av elnätet får tillståndsprövas när begäran av elanslutningar görs, eftersom E.ON Elnät har anslutningsplikt till den som begär en elanslutning.

E.ON Elnäts förutsätter att man ta hänsyn till ovan synpunkter samt att våra befintliga anläggningar kan vara kvar i sitt nuvarande läge, att åtgärder för drift och

underhåll kan utföras vid behov, att tillträde med fordon och maskiner ej försvåras samt att E.ON Elnät inte drabbas av några kostnader till följd av bildandet av naturreservatet.

Länsstyrelsen: Har preciserat undantaget gällande anläggningar till att omfatta transformatorstation. Drift och underhåll av ledningar och anläggningar får ske i fortsättningen precis som det tidigare har skett. Nyanslutningar till befintligt elnät är en dispenspliktig verksamhet, då nyanslutningen kan innebära grävning eller annan åtgärd i inom naturreservatet. Vidare torde det finnas goda möjligheter att ansluta nya abonnenter längs med ledningen, då naturreservatet är av en begränsad geografisk yta.

Lunds Botaniska Förening: Ställer sig mycket positiv till inrättande av föreslaget naturreservat. Frånsett det tvivelaktiga underlaget vad gäller skugglosta bedömer vi inom Föreningen att skötselåtgärderna är väl avvägda och motsvarar syftet med inrättande av naturreservatet.

Länsstyrelsen: Väljer att stryka skugglosta, då uppgiften kommer från en äldre inventering.

Puggehatten - Skånes Mykologiska Förening: Ser mycket positivt på, och tillstyrker, förslaget att göra området kallat Östra Fulltofta till naturreservat.

Området är i princip mykologiskt utforskat, men skogskontinuitet och fynd av signal- och rödlistade arter innebär att det sannolikt även förekommer fler naturvårdsintressanta svampar, även om dagens trädbestånd till största del utgör produktionsskog. Om planerade skötselåtgärder lyckas och framförallt mängden död ved ökar kan området bli än mer intressant.

Med tanke på ovanstående vill vi peka på att behovet av en detaljerad svampinventering är stort.

Puggehatten har i övrigt följande synpunkter på

- **Syftet**

I sista stycket står "Hålla *delar* av området tillgängligt ..." Samtidigt står i skötselplanens punkt 5.5 "Området bjuder generellt på fina strövmöjligheter." Varför denna inskränkning i skrivningen vad gäller syftet?

- **Föreskrifterna**

Skrivningen gällande svampar under punkt C3 omöjliggör dessvärre en undersökning av områdets vedsvampsfunga, även om föreningen rent principiellt instämmer i inskränkningen. Många svampar kan inte identifieras säkert i fält och Puggehatten föreslår därför en skrivning liknande den i

punkt C6. Kanske något i stil med "*För artbestämningsändamål får dock enstaka exemplar (t.ex. fruktkroppar) insamlas under förutsättning att det inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna.*" Detta bör då även gälla för lavar och mossor som ofta inte heller kan identifieras säkert i fält.

En skrivning likt denna menar vi bör vara den som gäller generellt i dessa sammanhang för att underlätta kunskapsinsamlandet och minimera byråkratin.

- **Upplysningar**

Första punktens andra mening bör enligt vår mening inledas "*Vissa andra växt-, svamp- och djurarter är fridlysta ...*", då det även finns svampar som är fridlysta.

- **Skötselplanen**

Vad vi kan bedöma så bör föreslagna mål för markanvändning och skötsel samt föreslagna åtgärder under avsnitt 3 och 4 även vara positiva för områdets funga.

3.1 Bevarandemål: Andra punktens mening bör inledas "*Förekomsten av rödlistade växt-, svamp- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas...*" .

13. Rödlistade arter: Koralltaggsvamp (NT) har liksom stiftklotterlav (NT) noterats från det lilla området vid Jägarhyddan med riktigt gamla bokar.

Länsstyrelsen: Gällande syftet och texten i skötselplanens punkt 5.5. Området är till stora delar tillgängligt i dagsläget, men det kommer att minska allt eftersom mängden död ved ökar i området, genom att i syftet hålla delar av området tillgängliga säkerställs vandringsleder etc i området. Mot bakgrund av ett önskat kunskapsinhämtande av områdets naturvärden införs ett undantag till föreskriften C3 till att ej gälla insamling av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till Artportalen. Länsstyrelsen har kompletterat texten under upplysningar, bevarandemål och rödlista gällande svamp.

Yttranden inkomna efter remisstidens utgång

Skanova access: har inget att invända mot förslaget som helhet men i det fall teleledningar kan komma att beröras är det generellt av vikt att Skanovas fortsatta rätt att i framtiden ha, nyttja och underhålla befintliga teleledningar med tillhörande anläggningar inte inskränks av det planerade naturreservatet.

Det är också viktigt att Skanovas rätt till tillträde för arbete med och tillsyn av teleanläggningarna samt rätt att ta bort hinder för arbetet med och tillsyn av befintliga ledningar inte heller inskränks.

I samband med bildandet av naturreservatet önskar Skanova därutöver ett allmänt hänsynstagande i de fall teleledningar kan komma att beröras.

Inför markarbeten skall Skanovas kabelanvisning kontaktas via www.ledningskollen.se

Länsstyrelsen: Erinrar om att drift och underhåll av ledningar och anläggningar får ske i fortsättningen precis som det tidigare har skett.

Kontaktperson
Miljöavdelningen
Johan Johnmark
010-22 41 411
johan.johnmark@lansstyrelsen.se

HUR MAN ÖVERKLAGAR TILL REGERINGEN

Om Ni vill överklaga Länsstyrelsens beslut skall Ni skriva till Regeringen, Miljödepartementet. **Överklagandet skall dock skickas till Länsstyrelsen i Skåne län, 205 15 Malmö.**

Av överklagandet skall framgå vilket beslut Ni överklagar (ange diarienummer) och hur Ni vill att beslutet skall ändras. Ni bör också tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras.

Skrivelsen skall undertecknas. Uppge även adress och telefonnummer. Om Ni har handlingar eller annat som Ni anser stöder Er uppfattning så bör Ni skicka med detta.

Länsstyrelsen måste ha fått Ert överklagande **senast den 19 februari 2016** annars kan överklagandet inte tas upp till prövning.

Behöver Ni veta mer om hur Ni skall göra kan Ni kontakta Länsstyrelsen, tel 010-224 10 00 (växel).